

не забезпечені фізіологічним мінімумом [6]. Механізмом подолання бідності є рівний розподіл продуктів і товарів між всіма верствами населення „варто змінити відносини й запанує абсолютна рівність”. Ці ідеї сформували соціальну основу механізму подолання бідності.

Література

1. Садовенко А. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: Садовенко А., Масловська Л., Серета В., Тимочко Т. – 2 видання – К.; 2011. – 392 с.
2. Скуратівський В.А. Основи соціальної політики: Навч. посіб. / Скуратівський В.А., Палій О.М.– К.: МАУП, 2002. – 200 с.
3. Кривоконь Н.І. Проблеми соціальної політики та соціальної роботи в Україні: навчальний посібник / Н.І. Кривоконь. – Чернігів.: 2010. – 104 с.
4. Городецька М.О. Еволюція поняття багатства та її вплив на розвиток економічної теорії / М.О. Городецька // «Науковий вісник Академії Муніципального Управління», серія «Економіка», № 7, 2009. – С. 36-48.
5. Ільчина Н.В. Економічний аналіз бідності в Україні: теоретичні аспекти / Н.В. Ільчина, Л.І. Краснікова // Наукові записки. Економічні науки. – К.: КМ Академія. – 2004. – Т. 30. – С. 91-97.
6. Гобсон Дж. Проблемы бедности и безработицы / Дж. Гобсон // Проблемы бедности и безработицы. – СПб.: Общественная библиотека, 1900. – 366 с.

Ірина СОЛОВЕЙ

Тернопільський національний економічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ

Конкурентоспроможність аграрної продукції визначається порівняно до продукції конкурентів ліпшим співвідношенням сукупності якісних і вартісних характеристик при їхній відповідності вимогам ринку, що забезпечує максимальне задоволення потреб і створює перевагу продукції на конкурентному ринку.

Конкурентні переваги такого товару, як зерно, можна охарактеризувати рівнем переваги низки параметрів: економічних, консументних, нормативних, екологічних та маркетингових.

Проведений порівняльний аналіз параметрів конкурентоспроможності зернових культур із України та інших провідних зернових держав (зокрема, США, Канади, ЄС) показав, що головними у забезпеченні конкурентоспроможності вітчизняної аграрної продукції на світовому ринку є економічні критерії (зокрема, низькі експортні ціни) [3]. Водночас консументні та нормативні параметри реалізуються частково, а екологічні та маркетингові критерії майже не використовуються експортерами у формуванні конкурентних переваг українського зерна на світовому ринку, що знижує ефективність,

гнучкість та стабільність їх зовнішньоекономічної діяльності в довгостроковій перспективі.

За рівнем витрат на виробництво зернових культур за сприятливих погодних умов Україна має значні конкурентні переваги на світовому ринку [1]. Серед головних причин невисокої собівартості українських зернових слід назвати низький рівень оплати праці аграріїв порівняно з розвиненими країнами, мінімальні витрати на внесення добрив, практично повну відсутність інвестицій на відновлення родючості ґрунтів, занижений розмір орендної плати за землю тощо.

Низький рівень виробничих витрат, з одного боку, дозволяє експортерам продавати українське зерно за цінами, нижчими світових, з іншого, знижує можливості розширеного відтворення в аграрному секторі внутрішнього ринку.

З іншого боку, незважаючи на природні переваги зернового виробництва, недосконалість цінового механізму призводить до подвійних втрат вітчизняних зерновиробників: втрат, що виникають внаслідок експорту за цінами, нижчими світових, і втрат від реалізації за цінами, що не відповідають ефективним параметрам відтворення ресурсного потенціалу зернового господарства.

Консументні параметри конкурентоспроможності українського зерна, що визначають його властивості та якість зернозберігаючих і фумігаційних послуг, сьогодні реалізовані наполовину. Складність реалізації цих конкурентних переваг вітчизняного зерна обумовлена необхідністю збалансування різновекторних економічних інтересів суб'єктів ринку в процесі формування якісних параметрів культур на всіх етапах технологічного ланцюга поле - елеватор - порт - споживач.

Завдання підвищення якості українських зернових обумовлює необхідність покращення зернозберігаючих та фумігаційних послуг, вдосконалення систем їх стандартизації та сертифікації відповідно до міжнародних норм і стандартів. Вдосконалення діючих національних стандартів якості зерна та їх гармонізація з міжнародними має велике значення як для виробників, так і експортерів українських культур.

Одним із вагомих нереалізованих конкурентних переваг вітчизняного зерна є його екологічна чистота та безпека. Внаслідок економічної кризи, зокрема, дефіциту оборотних активів у зерновиробників, в останні роки значно зменшилося використання мінеральних добрив, відповідно, призупинилися втрати природної родючості ґрунтів. Сьогодні країна має значні площі екологічно чистих чорноземів, які можуть бути переведені на органічне землеробство на протязі відносно короткого перехідного періоду.

Проведений аналіз конкурентоспроможності вітчизняних зернових культур в розрізі економічних, консументних, нормативних, екологічних та маркетингових параметрів дозволив визначити низку проблем у реалізації конкурентних переваг даного товару. До таких проблем слід віднести, зокрема, занижені експортні ціни вітчизняного зерна, посередню якість та завищені тарифи на зернозберігаючі та фумігаційні послуги, високі інфраструктурні витрати зерноекспортерів, недосконалість діючих національних стандартів

якості зернових культур, нерозвиненість внутрішнього ринку органічної агропродукції, систем стратегічного маркетингу і логістики тощо.

Одним із головних чинників забезпечення конкурентоспроможності є підвищення продуктивності виробництва. Підвищення продуктивності призводить до реального економічного зростання, соціального прогресу і вищого рівня життя.

Показники продуктивності допомагають ставити реальні цілі та встановлювати орієнтири для діагностичної діяльності, вказуючи на вузькі місця і перешкоди на шляху досягнення очікуваної ефективності, а, загалом, і конкурентоспроможності.

Таким чином, вирішення проблеми забезпечення конкурентоспроможності продукції зернового господарства має чітко регіональний характер. Це зумовлено як зростаючою відповідальністю регіонів за забезпечення потреб ринку зерном та виробами з нього, так і особливостями регіонального конкурентного середовища та чинників конкурентоспроможності на рівні регіону.

Проведений аналіз конкурентоспроможності вітчизняних зернових культур в розрізі економічних, консументних, нормативних, екологічних та маркетингових параметрів дозволив визначити низку проблем у реалізації конкурентних переваг даного товару. До таких проблем слід віднести, зокрема, занижені експортні ціни вітчизняного зерна, посередню якість та завищені тарифи на зернозберігаючі та фумігаційні послуги, високі інфраструктурні витрати зерноекспортерів, недосконалість діючих національних стандартів якості зернових культур, нерозвиненість внутрішнього ринку органічної агропродукції, систем стратегічного маркетингу і логістики.

Література

1. Амбросов В. Экспорт зерновых и ценовые тенденции / В.Амбросов, В.Онегина // Экономика Украины. – 2005. – № 1. – С. 73 – 79.
2. Пархомец М.К. Конкурентоспроможність основних галузей сільського господарства за регіонами України: аналіз, проблеми і шляхи підвищення / М.К. Пархомец // Інноваційна економіка АПК. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – №5 [24]. – С. 93 – 106.
3. Яців І.Б. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств: Монографія / І.Б. Яців. – Львів: Український бестселер, 2013. – 427 с.

Світлана СТОЯНОВА-КОВАЛЬ, Олександр ДАВИДЮК
Одеський державний аграрний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИКИ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Економічні відносини, що формуються в умовах невизначеності і нестійкості ринкового середовища для вітчизняних підприємств, вимагають застосування сучасних наукових способів і методів управління обмеженими